

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/44/2018
Identifikačné číslo spisu: 8015201119
Dátum vydania rozhodnutia: 12.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8015201119.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: N. S. J., bytom N. XXX/XX, XX-XXX Q., N. republika, právne zastúpeného: JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom v Prešove, Masarykova 2, proti žalovanej: Sociálnej poisťovni, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, za účasti: U. K. N., J. XXX/X, I., o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej z 03. júla 2013, č. XXXXX-X/XXXX-KEM, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 29. novembra 2017, č. k. 12Scud/6/2015-61, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej v texte len „krajský súd“) právoplatným uznesením č. k. 12Scud/6/2015-61 zo dňa 29. novembra 2017 postupom podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) žalobu žalobcu odmietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Dôvodom odmietnutia žaloby bola skutočnosť, že žaloba bola podaná proti rozhodnutiu, voči ktorému žalobca nevyčerpal riadne opravné prostriedky. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 170 písm. a) SSP.

2. V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že z obsahu rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. XXXXX-X/XXXX-KEM zo dňa 03.07.2013 nesporne vyplýva, že žalobca bol v tomto konaní účastníkom konania, v ktorom prvostupňový správny orgán rozhodol, že žalobcovi nevzniklo povinné poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov sociálneho zabezpečenia. Prvostupňový správny orgán predmetným rozhodnutím rozhodoval o poistnom, pričom žalobcovi rozhodnutie doručoval na adresu jeho trvalého pobytu ako aj na adresu jeho zamestnávateľa. Správny súd mal za preukázané, že žalobcovi ako účastníkovi správneho konania bolo predmetné rozhodnutie doručené zákonným spôsobom, ako to vyplýva z ustanovenia § 212 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z. z.“), a preto dospel k záveru, že žalobca zákonné podmienky podľa § 179 ods. 1 SSP

nesplnil. Správny súd preto po zrušení pôvodne vydaného uznesenia uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžsk/19/2017 zo dňa 24. augusta 2017 v zmysle ustanovenia § 179 ods. 7 SSP vo veci konal ďalej. Správny súd žalobu žalobcu ako neprípustnú odmietol podľa § 98 písm. g) SSP za použitia § 7a SSP z dôvodu, že ide o rozhodnutie, voči ktorému žalobca nevyčerpal riadne opravné prostriedky.

3. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho posúdenia veci. Žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžso/90/2015 zo dňa 14.12.2016 v skutkovo a právne obdobnej veci, v zmysle ktorého žalovaná nemala právomoc rozhodnúť o určení tzv. uplatniteľnej legislatívy vo vzťahu k osobám v rovnakom postavení v akom sa nachádza žalobca. Ak by kasačný súd dospel k záveru, že žalobca mal svojim rozhodnutím napadnúť vyjadrenie žalovanej, tak toto nemožno považovať za rozhodnutie, resp. opatrenie orgánu verejnej správy, proti ktorému možno podať správnu žalobu, nakoľko toto bolo vydané bez zákonného podkladu, v dôsledku čoho možno vyjadrenie žalovanej označiť za tzv. ničotný, resp. nulitný právny akt, keď tento nevyvoláva žiadne právne následky. Ďalej poukázal na to, že ho bolo potrebné považovať za opomenutého účastníka, keďže nie je sporná skutočnosť, že mu nebolo rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy doručené do vlastných rúk, keď žalovaná nepoprela, že predmetné rozhodnutie prevzala iná osoba. Sporná je skutočnosť, či bolo potrebné toto rozhodnutie doručovať do vlastných rúk, pričom išlo o rozhodnutie o poistnom, ktoré malo byť doručené do vlastných rúk.

4. Žalovaná sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnila s výrokom uznesenia krajského súdu č. k. 12Scud/6/2015-61 z 29. novembra 2017, pričom poukázala na to, že rozhodnutie o vzniku a zániku povinného sociálneho poistenia nie je súčasťou taxatívneho vymedzenia rozhodnutí doručovaných do vlastných rúk podľa ustanovenia § 212 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z. z. Naopak, rozhodnutia vo veci predpísania poistného, penále a uložení pokuty ustanovujú účastníkovi povinnosti, vyplývajúce z poistného pomeru a z tohto dôvodu je potrebné doručovať ich do vlastných rúk. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžsk/54/2017 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžso/48/2015. Ďalej uviedla, že podľa SSP zmeškanie lehoty na podanie správnej žaloby nemožno odpustiť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd /§ 11 písm. g) SSP/ napadnuté uznesenie krajského súdu preskúmal bez pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť žalobcu je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť.

6. Podľa § 212 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

7. Podľa § 212 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z. z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia:

- a) o nepriznaní dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- b) o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- c) o poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie, o uložení pokuty a penále,
- d) o prerušení konania,
- e) o zastavení konania.

8. Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 1. zák. č. 461/2003 Z. z. do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

9. Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 8. zák. č. 461/2003 Z. z., do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o poistnom a o príspevku na starobné dôchodkové sporenie.

10. Podľa § 179 ods. 1 SSP, ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu

verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len „opomenutý účastník“), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

11. Podľa § 179 ods. 7 SSP, ak sa správny súd nestotožní s tvrdením opomenutého účastníka, vo veci ďalej koná.

12. Podľa § 7 písm. a) SSP správne súdy nepreskúmajú právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpал všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená.

13. Podľa § 181 ods. 1 SSP fyzická osoba alebo právnická osoba musí správnu žalobu podať v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, proti ktorému smeruje, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

14. Podľa § 181 ods. 4 SSP zmeškanie lehoty podľa odsekov 1 až 3 nemožno odpustiť.

15. Podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak je neprípustná.

16. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

17. Krajský súd pôvodne po preskúmaní žaloby a dôvodov, ktoré v nej uvádzal žalobca, dospel k záveru, že v predmetnej veci ide o postup a konanie podľa § 179 SSP v spojení s ustanovením § 199 ods. 3 SSP a ďalej konal o žalobe ako o správnej žalobe opomenutého účastníka a vo veci rozhodol uznesením č. k. 12Scud/6/2015-26 zo dňa 18. januára 2017 tak, že uložil žalovanej prostredníctvom Sociálnej poisťovne, pobočky Košice doručiť žalobcovi rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Košice č. XXXXX-X/XXXX-KEM zo dňa 03. júla 2013. Na základe odvolania žalovanej Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 7Sžsk/19/2017 zo dňa 24. augusta 2017 uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 12Scud/6/2015-26 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení zrušujúceho uznesenia Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, vzhľadom k tomu, že v danom prípade skutkové zistenia potvrdzujú, že žalobca nesplnil zákonnú podmienku opomenutého účastníka v zmysle § 179 ods. 1 SSP, keďže sa s ním v predmetnom správnom konaní konalo a pokiaľ uložil žalovanej povinnosť doručiť rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa žalobcovi podľa § 179 ods. 1 SSP nepostupoval v súlade so zákonom. Krajský súd opätovne vo veci rozhodol uznesením č. k. 12Scud/6/2015-61 zo dňa 29. novembra 2017, tak že žalobu odmietol.

18. Žalobca podal správnu žalobu, ktorou navrhol alternatívne uložiť žalovanej alebo jej pobočke povinnosť doručiť mu rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. XXXXX-X/XXXX.-KEM zo dňa 03.07.2013 alebo toto rozhodnutie zrušiť. Proti predmetnému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie zo dňa 26.07.2015, v ktorom namietal neúčinnosť doručenia, na čo mu žalovaná listom zo dňa 21.09.2015 oznámila, že rozhodnutie prvostupňového orgánu bolo doručené účinne, nakoľko ho netreba doručovať do vlastných rúk. Žalobca tvrdil, že je opomenutým účastníkom, keďže mu nebolo riadne doručené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, pričom poukázal na to, že predmetné rozhodnutie prevzala p. J., v dôsledku čoho došlo k porušeniu § 212 ods. 3 písm. c) zák. č. 461/2003 Z. z. Krajský súd však žalobcu za opomenutého účastníka nepovažoval a jeho žalobu považoval za neprípustnú podľa § 7 písm. a) SSP, a preto žalobu odmietol.

19. S takýmto právnym záverom sa kasačný súd stotožnil.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 7Sžsk/19/2017 zo dňa 24. augusta 2017 poukázal na to, že zákonodarca v právnej úprave ustanovenej v právnej norme § 179 SSP upravuje postup súdu v prípade opomenutého účastníka, za ktorého možno považovať takého účastníka, ktorému rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať. Povinnosťou správneho súdu pri posudzovaní, či ide v preskúmvanej veci o opomenutého účastníka je vychádzať zo skutkových okolností daného prípadu, vyplývajúcich z administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu.

21. Z administratívneho spisu žalovanej vyplýva, že žalobcovi bolo rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. XXXXX-X/XXXX-KEM zo dňa 03.07.2013 doručované na známu adresu v cudzine. Uvedené rozhodnutie prevzala dňa 26.07.2013 D. J., osoba žijúca v spoločnej domácnosti so žalobcom. Žalobca proti nemu podal odvolanie, v rámci ktorého nijakým spôsobom nenamietal nezákonnosť doručovania. Sociálna poisťovňa ústredie posúdila toto odvolanie ako oneskorene podané, čo oznámila žalobcovi listom zo dňa 21.09.2015. Z administratívneho spisu pritom nevyplýva, či podal žalobca žalobu voči listu odvolacieho správneho orgánu odvolanie. Vychádzajúc z uvedených skutkových okolností je zrejmé, že Sociálna poisťovňa, pobočka Košice ako prvostupňový správny orgán a žalovaná ako odvolací správny orgán so žalobcom ako s účastníkom predmetného konania konali, a preto nemožno žalobcu považovať za opomenutého účastníka konania.

22. Po ustálení právneho názoru, že žalobca nie je opomenutým účastníkom, správny súd odmietol žalobu ako neprípustnú. S týmto názorom krajského súdu je potrebné sa stotožniť. Žaloba je neprípustná, keďže smeruje proti prvostupňovému správnenmu rozhodnutiu.

23. Žalobca v kasačnej sťažnosti uviedol, že ak by kasačný súd dospel k záveru, že žalobca mal napadnúť vyjadrenie žalovanej, tak toto nemožno považovať za rozhodnutie, resp. opatrenie orgánu verejnej správy, proti ktorému možno podať správnu žalobu, nakoľko vyjadrenie bolo vydané bez zákonného podkladu, v dôsledku čoho ho možno označiť za tzv. ničotný, resp. nulitný právny akt, keď tento nevyvoláva žiadne právne následky. K tejto argumentácii je potrebné uviesť, že žaloba bola odmietnutá, keďže bola podaná proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu. Otázkou, ktoré rozhodnutie malo byť žalobou napadnuté, nebolo už pre potreby konania potrebné riešiť. Pokiaľ ide o vyjadrenie žalovanej, na ktoré poukazuje žalobca, išlo o vyjadrenie k podanému odvolaniu žalobcu proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. XXXXX-X/XXXX-KEM zo dňa 03.07.2013. Kasačný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že uvedené vyjadrenie žalovanej by bolo spôsobilým predmetom prieskumu, ak by bolo spôsobilé dotknúť sa práv a právom chránených záujmov žalobcu. Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 37/95, II. ÚS 50/01, I. ÚS 52/02, III. ÚS 183/2003, I. ÚS 354/08) a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžf/29/2010 alebo sp. zn. 5Sžp/5/2011) môžu byť predmetom preskúmvania súdom aj rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti, ak sa dotýkajú alebo ak sa môžu dotknúť práv a právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb. Súdna prax ustálila, že rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo ktorým môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti právnických a fyzických osôb. Za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa považujú aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy. Horeuvedené vyjadrenie žalovanej však nebolo predmetom konania na krajskom ani kasačnom súde, preto predmetný záver kasačný súd uvádza len nad rámec merita kasačného prieskumu.

24. Vzhľadom na uvedené dôvody kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

25. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že účastníkom náhradu trov tohto konania nepriznal, keďže žalobca v tomto konaní nebol úspešný a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

26. Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.